

Diarienummer: 0154/19

Handläggare: Anders Söderberg
Tel: 031 368 40 00
E-post: anders.soderberg@goteborg.com

Yttrande över Förslag till fördjupad strukturbild för kustzonen i Göteborgsregionen, Orust och Uddevalla

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborg & Co AB

Styrelsen föreslås besluta

att till kommunstyrelsen översända svar på remiss avseende Fördjupad strukturbild för kustzonen i Göteborgsregionen, Orust och Uddevalla i enlighet med nedanstående.

Sammanfattning

Göteborgs Stad har som remissinstans, till Göteborg & Co, översänt Förslag till fördjupad strukturbild för kustzonen i Göteborgsregionen (GR), Orust och Uddevalla kommuner för yttrande.

Göteborg & Co gör bedömningen att det är ett mycket väl genomarbetat och välskrivet dokument med relevanta, täckande överenskommelser, som bolaget upplever mycket angelägna att följa och arbeta vidare med. Så är också fallet med beskrivningarna av relevanta överenskommelser, kopplat till strukturer med noder och stråk inom Öppet hav, Skärgård, Kustbygd, Kustcentra och Transportstråk. Sammanhangen åskådliggörs väl med beskrivningar och förslag i de olika kartbilderna. Avsnitten med motstående intressen och utmaningar bekräftar de dilemman som finns att hantera för att både behålla och hållbart utveckla levande kustområden, skärgården och landsbygden med bevarad identitet, attraktionskraft och mångfald. Flera delar av del fördjupade strukturbilden hänvisar till och har bäring på besöksnäring och turism och dokumentet med överenskommelserna ses som ett gott stöd i bolagets arbete. Uppdraget för Göteborg & Co att få fler att upptäcka och välja Göteborg bedrivs genom att i bred samverkan leda och driva utvecklingen av Göteborg som hållbar destination så att alla som lever och verkar här gynnas av en växande besöksnäring. Göteborg & Co och är beroende av att övriga berörda aktörer utifrån sitt uppdrag tar ansvar för att destinationen och i detta fallet kustzonen och skärgården, behåller och utvecklar sitt värde.

Sammantaget kan konstateras att dokumentet utgör ett mycket gott underlag för fortsatt samverkan, planering och utveckling av den gemensamma kustzonen.

Ekonomiska konsekvenser

Det är mycket viktigt att se över samhällsservicen (toaletter, skräphantering mm) på öarna i södra skärgården och avsätta resurser för att finansiera detta. Öarna tar året runt emot besökare från hela världen som vill uppleva de unika miljöerna. Om lokalbefolkningen på öarna ska fortsätta välkomna besökarna måste insatserna öka när det gäller skötsel av sanitära frågor och skräp. Uppdraget åligger Park & Naturförvaltningen i Göteborgs Stad, som uppger sig inte ha tillräckliga resurser. Stadsdelsnämnden Väster har genomfört en utredning angående ansvarsfrågan för hållbara toalettlösningar för södra skärgården som tydligt belyser behovet.

Olika perspektiv

Barnperspektivet

Levande skärgårdssamhällen med långsiktig hållbar turism, i alla perspektiv, är nödvändigt att vi värnar om både för dagens och morgondagens unga.

Jämställdhetsperspektivet

Göteborg & Co har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

Levande skärgårdssamhällen med långsiktig hållbar turism, i alla perspektiv, är viktiga för både regionens invånare och besökare. Det är rekreation som bjuder in alla och med bra kollektivtrafiklösningar blir det enkelt och tillgängligt för alla.

Miljöperspektivet

Arbetet med fördjupad strukturbild för kustzonen i GR är ett viktigt arbete för att belysa att kustzonen måste utvecklas, men på ett hållbart sätt. Själva essensen i att kustzonen ska vara attraktiv att bo vid och att besöka är att miljön bevaras det vill säga skyddas och värnas även vid ökad turism/inflyttning.

Omvärldsperspektivet

Vår kustzon är en unik miljö att besöka. Göteborgs Skärgård med snabb kollektivtrafik mellan citykärna och öarna är unik. Som besökare får du både storstad och natur/hav på ett enkelt sätt.

Bakgrund

Göteborgs Stad har som remissinstans, till Göteborg & Co, översänt Förslag till fördjupad strukturbild för kustzonen i Göteborgsregionen (GR), Orust och Uddevalla kommuner för yttrande. Den fördjupade strukturbilden för kustzonen med sex överenskommelser är ett resultat av projektet "Mellankommunal kustzonsplanering i GR, Orust och Uddevalla och utgör gemensam strategi för hur kust- och havsområdet från Kungsbacka i söder till Uddevalla i norr ska utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt. Samarbetet syftar till att etablera en fördjupad samverkan mellan kommuner, myndigheter och andra berörda aktörer i syfte att uppnå en hållbar utveckling av kust- och havsområdet inom GR, Orust och Uddevalla.

Ärendet

Fördjupad strukturbild för kustzonen är framtaget av GR tillsammans med Orust kommun och Uddevalla kommun och utgör ett strategidokument med syfte att utgöra underlag för framtida planering inom berörda kommuner. Tanken är att strukturbilden och överenskommelserna ska fungera som ett verktyg och underlag för kommunernas kommande arbete med översiktlig planering i sina respektive kust- och havsområden. Dokumentet omfattar sex överenskommelser kring hur kust- och havsområdet mellan Kungsbacka och Uddevalla ska utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt. Dessutom redovisas en beskrivning av kustzonens element samt en kartbild som visar på elementen i kustzonens framtida struktur.

Remissinstanserna ombeds särskilt att, utöver synpunkter på den fördjupade strukturbilden för kustzonen, inklusive kartbild och överenskommelser, besvara följande frågor.

1. Hur ska det fortsatta arbetet med samverkan avseende kustfrågor bedrivas?
2. Hur ser det egna ansvaret ut för den fortsatta utvecklingen utifrån den fördjupade strukturbilden för kustzonen inklusive överenskommelser?
3. Hur kommer den fördjupade strukturbilden att användas i arbetet framöver?

GR, Orust kommun och Uddevalla kommun har gemensamt kommit fram till följande sex överenskommelser:

1. Vi är överens om att skärgårdssamhällets och den kustnära landsbygdens karaktär och identitet ska tas tillvara
2. Vi är överens om att utveckla levande samhällen där människor kan bo och verka hela året
3. Vi är överens om att satsa på hållbara maritima näringar som bidrar till värdeskapande och sysselsättning i kustzonen
4. Vi är överens om att skapa en tillgänglig och attraktiv skärgård och kustzon för närrekreation, friluftsliv och turism
5. Vi är överens om att stärka och värna kustnära jordbruk för att bevara det historiska och öppna landskapet
6. Vi är överens om att använda havet på ett långsiktigt hållbart sätt som bidrar till ekosystem och balans.

Till respektive överenskommelse finns ett avsnitt som anger hur kommunerna ska arbeta och verka för att målet med överenskommelsen ska uppnås.

I den fördjupade strukturbilden för kustzonen beskrivs vidare olika landområden, noder och stråk, deras betydelse för kustzonen samt hur dessa anknyter till huvudstråken på fastlandet. Dessa fördjupade element i strukturbilden beskrivs, med koppling till överenskommelserna, inom fem olika delar: Öppet hav, Skärgård, Kustbygd, Kustcentra och Transportstråk.

Bolagets bedömning

Göteborg & Co gör bedömningen att det är ett mycket väl genomarbetat och välskrivet dokument med relevanta, täckande överenskommelser, som bolaget upplever mycket angelägna att följa och arbeta vidare med. Så är också fallet med beskrivningarna av relevanta överenskommelser, kopplat till strukturer med noder och stråk inom Öppet hav, Skärgård, Kustbygd, Kustcentra och Transportstråk. Sammanhangen åskådliggörs väl med beskrivningar och förslag i de olika kartbilderna. Avsnitten med motstående intressen och utmaningar bekräftar de dilemman som finns att hantera för att både behålla och hållbart utveckla levande kustsamhällen, skärgården och landsbygden med bevarad identitet, attraktionskraft och mångfald.

Sammantaget kan konstateras att dokumentet utgör ett mycket gott underlag för fortsatt samverkan, planering och utveckling av den gemensamma kustzonen.

När det gäller Göteborgs Skärgård (såväl södra öarna som Öckerö kommun med de norra öarna) ser Göteborg & Co mycket positivt på att förstärka den vattenburna kollektivtrafiken från och till Göteborgs centrum Dessutom finns behov av att förstärka den vattenburna kollektivtrafiken med en förbindelse mellan kustcentra i norr och söder.

Besöksnäringen skapar arbetstillfällen året om, i särskilt stor omfattning under sommarsäsongen. Stadens besökare till olika möten, evenemang, mässor och på annan semester vill också besöka kusten och öarna. Göteborg har besökare från världens alla hörn och önskan om att ta sig ut i skärgården är stor, inte primärt för enbart sol och bad utan också för att t ex vandra på en skärgårdsö en tisdag i november. Det skapar stor potential för besöksnäringen, vilket kräver ansvar och, som anges i den fördjupade strukturbilden, skapar både utmaningar och motstående intressen. Det innebär också krav på öppethållande året runt vilket medför att kollektivtrafik och samhällsservice, t ex avseende öppna toaletter och sophämtning, också måste fungera under hela året. Frågan har lyfts fram i utredning av Göteborgs Stad, SDF Västra Göteborg: En förstudie kring hållbara toalettlösningar för Södra Skärgården.

Att semestra på hemorten och i regionen är exempel på ett mer hållbart resande. Både skärgården och kusten är mycket viktiga i det perspektivet och allmänna kommunikationer skapar goda förutsättningar för alla att genomföra en resa till eller i skärgården.

Vad gäller de specifika frågor GR önskar besvarade vill Göteborg och Co anföra följande:

1. Hur ska det fortsatta arbetet med samverkan avseende kustfrågor bedrivas?

Det är viktigt att samtliga kommuner med berörda förvaltningar och bolag, utifrån sitt uppdrag, med hållbarhet och miljömedvetande som utgångspunkt, visar stort ansvarstagande för frågor rörande skärgården, havet och kustbygden samt därtill kopplade noder och stråk.

Göteborg & Co ser det naturligt och ändamålsenligt att det övergripande arbetet avseende frågor rörande kustzonen även fortsättningsvis bedrivs i samverkan mellan samtliga berörda kommuner, där GR är en naturlig aktör tillsammans med kommunerna i kommunalförbundet. Det kan också förekomma att några kommuner samarbetar kring gemensamma frågor inom det

”egna” geografiska kustområdet samtidigt som varje kommun har att hantera frågor för egen del inom sitt avgränsade kustområde. Hur olika frågor och ärenden bedrivs måste definieras utifrån deras lokala karaktär och kommunens ansvar för viss verksamhet kopplat till kustområdet.

2. Hur ser det egna ansvaret ut för den fortsatta utvecklingen utifrån den fördjupade strukturbilden för kustzonen inklusive överenskommelser?

Flera delar av den fördjupade strukturbilden hänvisar till och har bäring på besöksnäring och turism och dokumentet med överenskommelserna ses som ett gott stöd i bolagets arbete. Uppdraget för Göteborg & Co att få fler att upptäcka och välja Göteborg bedrivs genom att i bred samverkan leda och driva utvecklingen av Göteborg som hållbar destination så att alla som lever och verkar här gynnas av en växande besöksnäring. Göteborg & Co och är beroende av att övriga berörda aktörer utifrån sitt uppdrag tar ansvar för att destinationen och i detta fallet kustzonen och skärgården, behåller och utvecklar sitt värde.

Göteborg & Co har sedan 2014 deltagit i ett samarbete med Göteborgs stadsdel Västra Göteborg och Öckerö Kommun för att utveckla besöksnäringen i Göteborgs Skärgård. Syftet med projektet är att stötta besöksnäringens alla verksamheter i skärgården att utvecklas till att bättre möta efterfrågan från besökare och att kommunicera skärgården som en del av destinationen Göteborg. Från år 2019 är samverkan inne i en ny fas där Göteborgs stadsdel Västra Göteborg lämnat och Business Region Göteborg anslutit. Andra samverkansparter har varit Göteborgs Park- och Naturförvaltning, Styröbolaget, och företagare aktiva inom besöksnäringen på öarna.

Inom Jubileumsarbetet inför Göteborg 400-års jubileum år 2021 arbetar Göteborg & Co också med jubileumssatsningen Tillgänglig skärgård, som härstammar från göteborgarnas önskan om att öka kommunikationerna från centrum till skärgården och samtidigt sätta hela stadens skärgård på kartan. Satsningen handlar om att göra Göteborgs skärgård mer tillgänglig för fler. Med utökad kollektivtrafik mellan öarna och Göteborgs centrum ökar också attraktiviteten i att bo på öarna och enkelt arbetspendla till centrum.

Under åren 2016–2018 pågick EU-projektet ”Tillväxt Turism” med Business Region Göteborg, Göteborg & Co och Turistrådet Västsverige för att hitta samverkansformer. Arbetet fortsätter nu som en del av den ordinarie verksamheten och i april 2019 startade ”Strax utanför Göteborg” - en kampanj där även Västtrafik finns med. Kampanjen belyser sex fina resmål runt staden att besöka, där bland annat kustzonen och öarna lyfts fram.

För Göteborg och Co är stadens läge vid havet med kustbygd och skärgård, liksom hela kusten från Kungsbacka och norrut i Bohuslän mycket viktigt för besöksnäringen och turismen till Göteborg. Ett fortsatt ansvarstagande för kustbygden och en levande skärgård är en självklarhet.

3. Hur kommer den fördjupade strukturbilden att användas i arbetet framöver?

Den fördjupade strukturbilden för kustzonen utgör ett värdefullt dokument, i alla sina delar, som verktyg och underlag att arbeta utifrån.

Bilagor

Bilaga 17 Fördjupad strukturbild för kustzonen

Expedieras

Kommunstyrelsen/stadsledningskontoret